

SAIMAAN ALUEEN RANTAYLEISKAAVA MIETINSAAREN ALUE JA YLEISKAAVAN OSITTAINEN KUMOAMINEN

Selostus

29.06.2015

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄ _____

KUNNANVALTUUSTON HYVÄKSYMÄ _____

29.06.2015

SISÄLLYSLUETTELO

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1	Kaavan ja kaava-alueen määrittely	1
1.2	Suunnittelutilanne	1
1.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)	1
1.2.2	Maakuntakaava	2
1.2.3	Yleiskaava	3
1.2.4	Asema- ja ranta-asemakaavat	3
1.2.5	Rakennusjärjestys	4
1.2.6	Pohjakartta	4
1.2.7	Maanomistus	4
1.2.8	Rakennuskiellot	4
1.2.9	Tiestö ja liikenne	4
1.2.10	Vaihtoehtotarkastelu	4
2	LÄHTÖKOHDAT	5
2.1	Kunnan asettamat tavoitteet	5
2.2	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet	5
2.3	Luonnonarvot	5
2.4	Kulttuuriarvot ja muinaismuistot	6
3	YLEISKAAVAN KUVAUS	7
3.1	Kaavaan tehdyt muutokset	7
3.1.1	Kaavaan osoitettujen lisärakennusoikeuksien perustelut	8
3.1.2	Maanomistajien hakemat muutokset luonnosvaiheessa	9
3.1.3	Aluevarausmerkinnät	9
3.1.4	Osa-alueiden erityisominaisuuksia ilmaisevat merkinnät	10
3.1.5	Viivamerkinnät	12
3.2	Yleiskaavan kumoaminen	12
3.2.1	Kumoamisen perustelut	12
3.3	Kaavamääräykset	12
3.4	Suunnitteluvaiheet	12
3.5	Viranomaispalaute	13
3.6	Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin	13
3.6.1	Yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen	13
3.6.2	Yleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	13
3.6.3	Yleiskaavan suhde maakuntakaavaan	13
4	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	14
4.1	Yleistä	14
4.2	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	14
4.3	Vaikutukset luontoon ja ympäristöön	15
4.3.1	Vaikutukset maa- ja kallioperään	15
4.3.2	Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin	15
4.3.3	Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon	15
4.3.4	Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön	15
4.4	Vaikutukset maisemaan	16
4.5	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	16
4.6	Vaikutukset liikenteeseen	16
4.7	Vaikutukset kulttuuriperintöön	16
4.8	Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön	16
4.9	Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset	16

29.06.2015

5	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN.....	17
5.1	Yleiskaavan oikeusvaikutukset	17
5.2	Rakennuslupien myöntäminen yleiskaava-alueella	17
6	MUUTOKSET KAAVA-ASIAKIRJOIHIN TOISEN EHDOTUSVAIHEEN NÄHTÄVILLÄ OLON JÄLKEEN	18

LIITTEET	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
	Kaavamääräykset
	Mietinsaaren yleiskaavan ympäristöarvioinnin täydennys 27.8.2014
	MIETINSAARI, RAKENNUSINVENTOINNIN TYÖKERTOMUS 21.10.2014
	Rantayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2015
	Kaavoittajan vastineet ehdotusvaiheen muistutuksiin ja viranomaislausuntoihin
	Kaavoittajan vastineet II-vaiheen ehdotusvaiheen muistutuksiin ja viranomaislausuntoihin

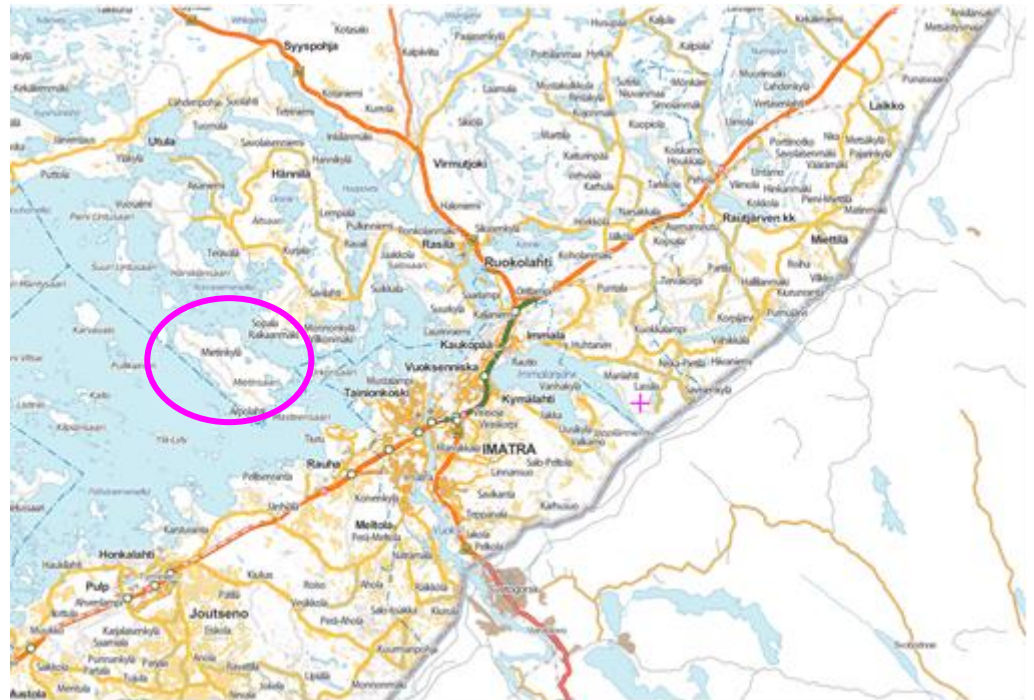
RUOKOLAHDEN KUNTA SAIMAAN ALUEEN RANTAYLEISKAAVA MIETINSAAREN ALUE JA YLEISKAAVAN OSITTAINEN KUMOAMINEN

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Kaavan ja kaava-alueen määrittely

Mietinsaari sijaitsee Ruokolahden kunnassa eteläisellä Saimaalla. Kaavamuuotos koskee kaikkia Mietinsaaren ja muutamia lähialueen saaren tiloja. Mietinsaaren pinta-ala on noin 17,8 km².

Saarella on noin 12 vakituista asukasta, 129 vapaa-ajan asuntoa ja 516 vapaa-ajan asukasta vuonna. Mietinsaaren ei ole kiinteää tieyhteyttä, ja se on kokonaisuasukasluvulla mitattuna Etelä-Karjalan suurin tällainen saari. Saarta palvelee Karhusalmen lossi, joka kulkee Huusniemestä Äitsaaren Ristinieheen, josta on tieyhteys mantereelle ja Ruokolahden keskusta. Lossi on liikennöinyt vuodesta 1995 lähtien, ja sen ylläpidosta vastaa Mietinsaaren yksityistiekunta.

Suunnittelualan seudullinen sijainti

1.2 Suunnittelutilanne

1.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on annettu 30.11.2000. Tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.1.2002. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa linjataan maamme alueidenkäyttöä pitkälle tulevaisuuteen. Tavoitteilla vastataan niihin haasteisiin, joita mm. muuttoliikkeen vaikutukset aluerakenteeseen, yhdyskuntarakenteen eheyttämisen tarve, elinympäristön laatuvaatimukset, luonnon- ja rakennusperinnön säilyminen ja yhteysverkostojen toimivuus alueidenkäytölle asettavat. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista

tulee edistää valtion viranomaisten toiminnassa, maakunnan suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa.

Valtioneuvosto on tarkastanut valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita 13.11.2008. Tarkistettavat tavoitteet tulivat voimaan 1.3.2009.

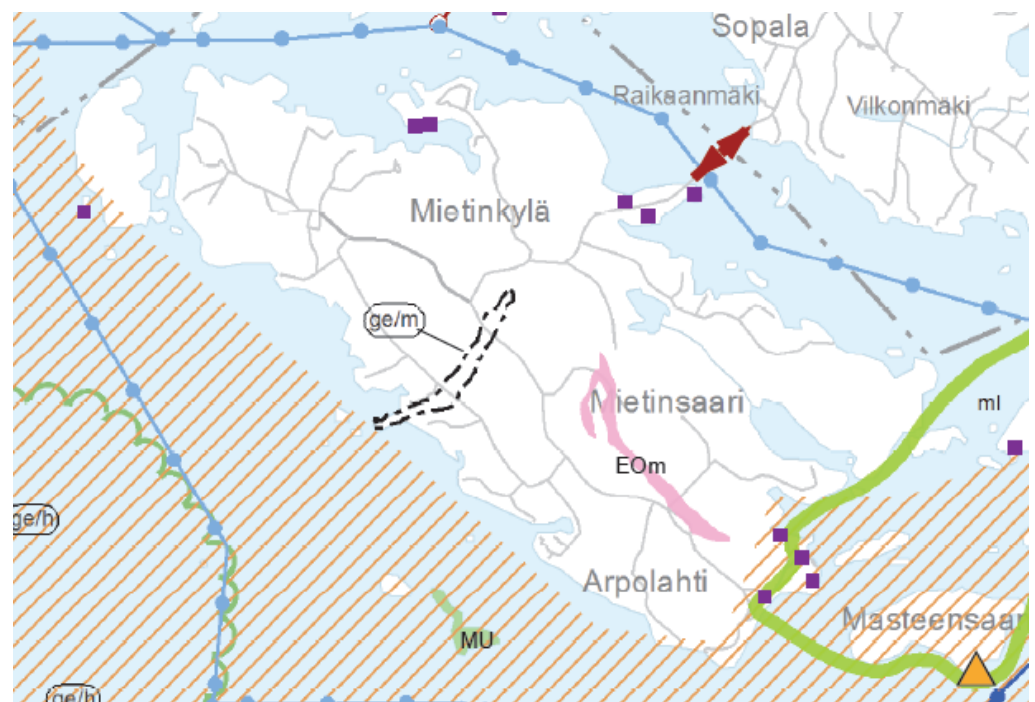
Tarkistettavat alueidenkäyttötavoitteet edistävät erityisesti ilmastonmuutoksen hillintää, jossa keskeinen rooli on liikenteen ja asumisen järjestelyillä. Yksityisautoilun tarvetta tulee vähentää parantamalla joukkoliikennettä. Lisäksi uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä vauhditetaan sekä kaukolämmön ja jäteperäisen polttoaineen käyttöä edistetään. Tarkistuksessa tavoitteisiin on lisätty ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevat alueidenkäytön velvoitteet.

1.2.2 Maakuntakaava

”Maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. Siinä esitetään maakunnan yhdyskuntarakenteen ja alueidenkäytön perusratkaisut sekä maakunnan tavoiteltu kehitys keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavan tehtävänä on myös välittää valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kuntakaavoitukseen.”
(Etelä-Karjalan liitto)

Ruokolahden kunta kuuluu Etelä-Karjalan liittoon ja siten myös sen alaisuudessa laadittavan maakuntakaavan vaikutuspiiriin.

Etelä-Karjalan liiton maakuntavaltuusto on kokouksessaan 9.6.2010 hyväksynyt Etelä-Karjalan maakuntakaavan. Ympäristöministeriö vahvisti maakuntakaavan 21.12.2011.

Ote vahvistetusta maakuntakaavasta Mietinsaaren alueelta

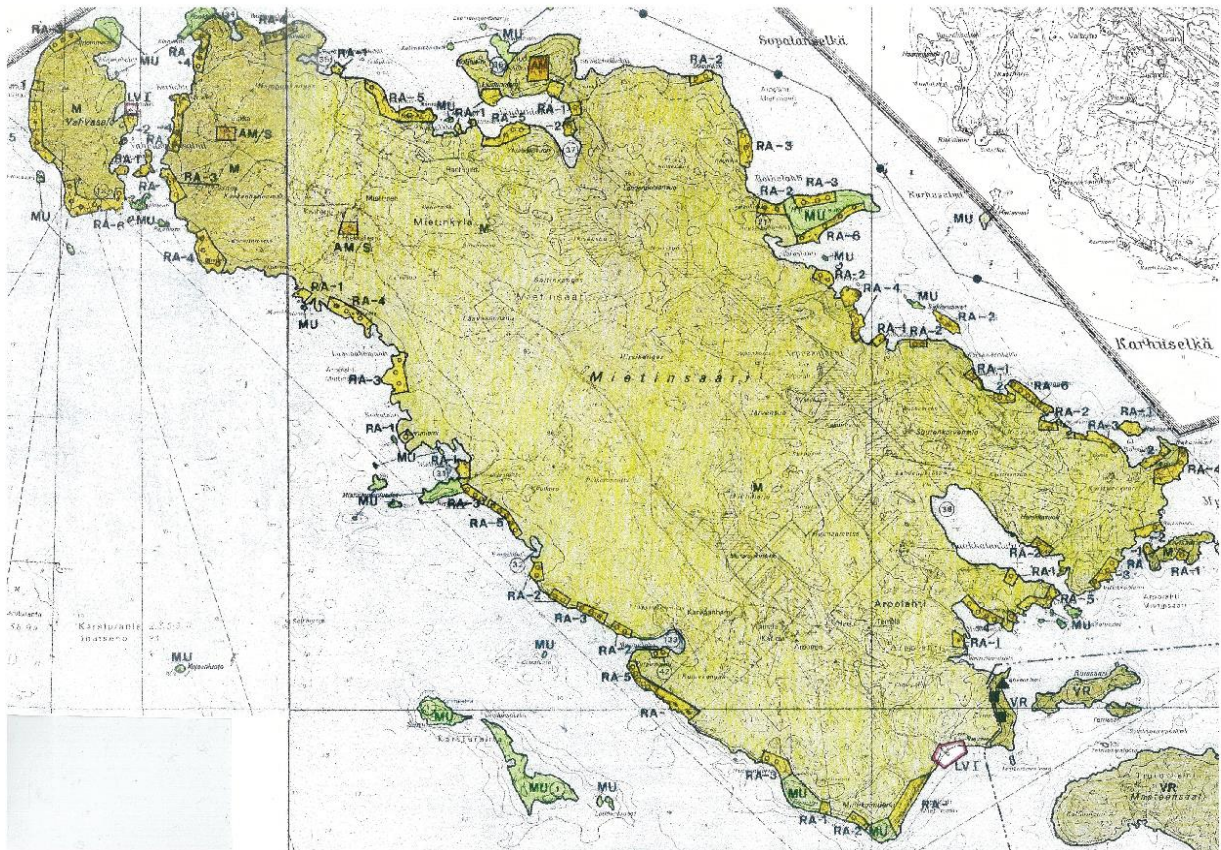
Maakuntakaavassa kaavamuuotosalueelle osoitettu seuraavia varauksia:

- Hirsikankaan valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma (ge/m)
- muinaismuistoja
- tieliikenteen yhteystarve
- Suur-Saimaan kehittämisen kohdealue
- laivaväylä
- luontomatkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue

Lisäksi saaren sisäosiin on osoitettu maa-ainesten ottoon soveltuva alue.

1.2.3 Yleiskaava

Suunnittelualueelle on laadittu Joutsenon kunnan toimesta Saaristo III yleiskaava. Ympäristöministeriö on vahvistanut yleiskaavan 10.6.1994. Pienellä osaa suunnittelualueesta on voimassa Joutsenon kunnan laatima ja Ympäristöministeriön 14.4.1988 vahvistama Saaristo I yleiskaava. Saaristo III yleiskaavaan on tehty 2010 yksi muutos, joka koski yhden tilan rakennuspaikkojen siirtoja.

Ote yleiskaavasta

1.2.4 Asema- ja ranta-asemakaavat

Alueelle on laadittu yksi ranta-asemakaava Enzo-Gutzeitin toimesta. (Nykyinen Tornator Oy).

Ranta-asemakaavaa Liudunlahden kohdalta

1.2.5 Rakennusjärjestys

Ruokolahden kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan vuonna 2002.

1.2.6 Pohjakartta

Kaavan pohjakarttana käytetään rasteroitua maastotietokanta-aineistoa sekä ajantasaista kiinteistörekisteriaineistoa. Yleiskaavamuutos laaditaan Gauss-Kruger 29 koordinaatistoon.

1.2.7 Maanomistus

Kaava-alueiden maanomistajina ovat pääosin yksityiset henkilöt. Muita merkittävämpiä maanomistajia alueella ovat Tornator Oy ja Lappeenrannan kaupunki.

1.2.8 Rakennuskiellot

Alueelle ei ole määrätty rakennuskielloja yleiskaavan laatimisen ajaksi.

1.2.9 Tiestö ja liikenne

Karhusalmen lossi kulkee Mietinsaaren Huusniemestä Äitsaaren Ristiniemeen, josta on tieyhteys mantereelle ja Ruokolahden keskustaan. Lossirannasta on maanteitse matkaa Ruokolahden keskustaan 24 km, Imatralle 33 km ja Joutsenoon 50 km. Saaren eteläpäästä Imatran Tiurunniemeen tulee vesitse matkaa vain reilut 3 km.

1.2.10 Vaihtoehtotarkastelu

Uuden kaavan vaihtoehtona on voimassa oleva yleiskaava täydennettyinä myönnettyillä poikkeamisluvilla. Varsinaista vaihtoehtotarkastelua ei tämän tyyppisissä yleiskaavoissa tehdä.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Kunnan asettamat tavoitteet

Mietinsaaren alueen yleiskaava on yli 20 vuotta vanha ja se on tehty vanhan rakennuslain aikana. Kaava on vanhentunut ja se ei vastaa enää kaikilta osin maankäyttö- ja rakennuslain ohjausvaikutusta eikä muutakaan ohjaavaa lainsäädäntöä.

Merkittävimmät erot Mietinsaaren alueen rantayleiskaavassa Ruokolahden-Sisävesien ja Saimaan alueen rantayleiskaavoihin verrattuna ovat mm. rakennusoikeus, rakennusten etäisyys rantaviivasta ja oikeusvaikutteisen rantavyöhykkeen leveyden määritelmä. Tavoitteena on kaavojen harmonisointi.

Lähtökohtina rantayleiskaavan harmonisoinnille ovat Ruokolahden Sisävesien ja Saimaan alueen kantatilatarkasteluun perustuvat mitoitukset, rakennusoikeuksien yhdenmukaistaminen ja oikeusvaikutteisen alueen yhdenmukaistaminen.

Rantayleiskaavan tarkistustyöhön kuuluvat luontoselvitysten päivittäminen, kulttuurihistoriallisten kohteiden inventoinnit sekä tunnettujen muinaismuistojen merkitseminen kaavaan.

Rakentamispaineet alueella kohdistuvat käytännössä ranta-alueisiin. Tämän vuoksi rannan ulkopuolinen osa (yli 200 m) on perusteltua kumota nykyisestä yleiskaavasta.

2.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet

Prosessin aikana on tavoitteita syntynyt viranomaisneuvottelussa, ELY-keskuksen kanssa käydyssä neuvottelussa sekä maanomistajien muutostarpeiden myötä.

Koko Mietinsaaren tilanne on muuttunut merkittävästi alkuperäisen kaavan laatimisen jälkeen. Tie- ja lossiyhteyden saaminen on muuttanut koko saaren luonnetta. Lomarakennuspaikat ovat helpommin saavutettavissa. Muutamilla maanomistajilla on rakennuspaikkoja sekä Mietinsaarella että Vahvasalossa, joka on saavutettavissa edelleen ainoastaan veneellä tai jäätietä pitkin. On tarkoituksenmukaista tutkia rakennusoikeuksien siirtoja Vahvasalosta Mietinsaareen.

Eteläisen Saimaan matkailu on saanut uutta potkua Rauha-Tiurun alueesta. Matkailuedellytysten turvaaminen ja parantaminen on myös tämän kaavan tavoitteita.

Muutamalle maanomistajalle ei alkuperäisessä yleiskaavassa osoitettu maksimaalista mitoituksen osoittamaa rakennusoikeutta. Nyt on mahdollista osoittaa puuttuvat rakennusoikeudet maanomistajien niin halutessa.

2.3 Luonnonarvot

Alueelle on tehty selvitys luonnonoloista alkuperäisen yleiskaavan yhteydessä. Alueelle tehtiin tarkastusinventointi heinäkuussa 2014. Se painottui alkuperäi-

sen kaavan luonnonarvokohteiden tarkastukseen.
Inventoinnista on laadittu erillinen raportti (Tmi Jouko Sipari)

Kilpeinrantaa

2.4 Kulttuuriarvot ja muinaismuistot

Mietinsaarella on kaksi entistä maataloudesta elänyttä kylää, Mietinkylä ja Arpolahdi, molemmat myös maarekisterikyliä (Mietinsaari ja Arpolahdi). Vuonna 2009 tehdyn selvityksen mukaan saarella asuu 12 vakinaista asukasta kuudessa taloudessa ja 516 vapaa-ajan asukasta 129 loma-asunnossa; vaki-naisten asukkaiden määrä on edelleen vähentynyt ja loma-asukkaiden määrä kasvanut.¹ Mietinsaaren elinkeinoissa maataloudella ja kalastuksella on ollut suuri merkitys, mutta kuten yleisesti maaseudulla ja erityisesti saarissa muutokset elinkeinoissa ovat olleet suuret viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana. Mietinsaarella alkutuotanto on loppunut kokonaan ja jäljellä ovat yrittäjät työskentelevät palvelusektorilla. Ensimmäiset kesämökkit on rakennettu kohta viime sotien jälkeen, mutta vilkkainta mökkirakentaminen on ollut vuonna 1995 alkaneen lossiliikennöinnin jälkeen. Tämän vuosituhannen puolella saareen on perustettu myös pieni lomakylä.

Varhaisin maininta Mietinsaaren asutuksesta löytyy vuoden 1500-luvun maakirjoista. Saarella harjoitettiin maataloutta aina keskiajan loppupuolelta tämän vuosituhannen alkuun saakka. Kaskenpolton jäljiltä metsistä löytyy kaskiraunioita, seudun maaperän kivisyydestä kertovat myös monet kiviaidat, jotka kiertävät esimerkiksi Liudunniemen peltomaita.

Ensimmäiset virkistykseen liittyvät rantarakennukset olivat rantasaunat, joita harvakseltaan rakennettiin sisämaassa sijaitsevien maatalojen rantamaille tai vaatimattomimpien asuinpaikkojen yhteyteen 1920-30-luvulta lähtien.

Alueen kohdekuvaukset ja inventoijan suositukset on raportoitu kattavasti Selvitystyö Aholan raportissa. Suurin osa kohdekuvausalueita jää kumottavan yleiskaavan alueelle.

Muinaismuistot:

Kiinteitä muinaisjäännöksiä tunnetaan alueelta:

- Hiekkasaari
- Liudunniemi
- Liudunlahti
- Veranhiekka
- Huusniemi, 1 ja 2
- Sammalisenlahti
- Mietinsaari
- Temoniemi
- Nievare

Vuoden 2015 inventoinnissa löytyi lisäksi uusina kohteina:

- Jukka
- Sikoniemi ja 2
- Rakoniemi 1

Toisen maailmasodan aikaisia salpalinjakohteita löytyi inventoinnissa:

- RAKONIEMI 2
- TEMONIEMI 2
- NIEVARE 2
- NIEVARE 3
- KIVINIEMI

3 YLEISKAAVAN KUVAUS

3.1 Kaavaan tehdyt muutokset

Rantavyöhyke:

Kaavassa on määritetty rantavyöhyke, jonka alueella rakennuspaikkojen määrä on osoitettu kaavakartalla yksiselitteisesti ja jolla rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella. Rantavyöhykkeen rakentamattomaksi jäävä alue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi kaavamerkinnöillä M ja MU ja tämän alueen rakentamattomana säilyminen on turvattu MRL:n 43 § 2 momentin mukaisella rakentamisrajoituksella. Rantavyöhykkeen leveys on noin 200 metriä.

Ranta-asemakaava:

Kaavassa on osoitettu ranta-asemakaavan alueidenrajaukset. Lisäksi ranta-asemakaavojen aluevarausmerkinnät on huomioitu kaavassa ja ranta-asemakaavojen rakennuspaikat merkitty kaavaan osoittaen ne käytetyiksi rakennusoikeuksiksi omalla merkinnällään (ak-indeksi).

Rakennusoikeudet:

Kaavassa on rakennusoikeudet päivitetty vastaamaan toteutunutta tilannetta osoittamalla ne symboleilla rakennettu loma-asunto / vakituinen asunto /

myönnetty rakennuslupa tai saunarakennus taikka rakentamaton loma-asunto / vakituinen asunto.

Rakennusoikeuksia on kaavassa osoitettu yhteensä 141 lomarakennuspaikkaa (RA, RA-1 ja RA-2), vakituisen asumisen paikkoja 6 kpl (AP) ja matkailutarpeisiin 2 400 k-m² (R-alueet). Ranta-asemakaavassa on 41 lomarakennuspaikkaa.

Kaavamuutoksella on osoitettu uusia lomarakennuspaikkoja 8 kpl. Rakennusoikeudesta 2 000 k-m² on muutettu lomarakennuspaikoista matkailurakentamiseen ja 400 k-m² on osoitettu nykytilanteen mukaisena.

Vakituisen asumisen rakennuspaikkoja on osoitettu 6 kpl. Toimivia maatilatiloja rantavyöhykkeellä ei enää ole.

3.1.1 Kaavaan osoitettujen lisärakennusoikeuksien perustelut

Tilalta 700-494-2-73 Vahvasalosta siirretään kaksi lomarakennuspaikkaa Mietinsaaren puolelle tilalle 700-494-2-78. Samalla 5 lomarakennuspaikan oikeudet muutetaan matkailupalveluiden alueeksi. Rakennusoikeutta tälle R-korttelille muodostuu yhteensä 2 000 k-m², joka vastaa viiden omarantaisen rakennuspaikan oikeutta.

Tilalle 700-494-1-12 osoitetaan 4 uutta lomarakennuspaikkaa. Tilan rantaviivan pituus on 730 m, josta rakennusoikeuteen laskettavaa rantaviivaa on 700 metriä. Alkuperäisen yleiskaavan mitoituksen perusteella rakennusoikeutta muodostuu 5 rp/muun-rv-k perusteella 3,5 rp eli pyöristettynä 4 paikkaa. Tila on ns. emätila, josta ei ole kantatila poikkileikkausvuoden jälkeen muodostettu uusia lohkotiloja.

Tilalle 700-49-1-48 osoitetaan 2 uutta lomarakennuspaikkaa. Tilan rantaviivan pituus on noin 970 metriä. Laskennallista rantaviivaa on noin 880 metriä. Tilan saanto perustuu perinnönjakoon / sukupolvenvaihdokseen. Kantatilan laskennallinen rantaviiva on 3,2 km ja sen perusteella rakennusoikeutta muodostuu 16 rp. Kantatilalle on osoitettu 14 rp eli tilalle 1:48 osoitetut 2 uutta rakennuspaikkaa ovat mitoituksen mukaiset eikä kantatilan kokonaisrakennusoikeus ylity. Emätilamitoitus on dokumentoitu jäljempänä olevassa taulukossa.

Tilalle 700-494-2-103 on osoitettu yksi uusi lomarakennuspaikka. Tilan rantaviivan pituus on 460 m, josta rakennusoikeuteen laskettavaa rantaviivaa on 330 metriä. Alkuperäisen yleiskaavan mitoituksen perusteella rakennusoikeutta muodostuu 1,7 rp eli pyöristettynä 2 paikkaa. Tila on ns. emätila, josta ei ole kantatila poikkileikkausvuoden jälkeen muodostettu uusia lohkotiloja.

Tilalle 700-492-1-76 osoitetaan taustamaastoon ei mitoittava uusi lomarakennuspaikka kohtuullistamisen perusteella.

Temoniemeen osoitetaan matkailu- ja kalastusmatkailua tukemaan R-400 matkailualue. Alue oli nykykaavassa retkeilyaluetta, jonne oli rakennettu matkailurakennuksia.

Rauniosaaren tilalle 700-494-2-122 merkitään olemassa oleva lomarakennuspaikka. Tämä paikka oli jostain syystä jäänyt merkitsemättä alkuperäiseen yleiskaavaan. Maanomistaja toimitti myönnettyt rakennusluvut.

Emätila	Tila	Mitriv	RO	Käytetty RO	Sijoitettu uusia
Vuoden 1969 emätilaan kuuluvat nykyiset tilat	2:135	55 m	Mitoitusnormilla 5 rp/mitriv-km	1	0
	1:58	130 m		1	0
	1:60	80 m		1	0
	1:61	73 m		1	0
	1:48	880 m		1	2
	1:49	860 m		2,yksi olemassa oleva RA-paikka lisätty	0
	1:51	120 m		1	0
	1:53	119 m		1	0
	1:54	235 m		1	0
	1:57	280 m		1	0
	1:52	134 m		1	0
	1:55	83 m		1	0
	1:59	160 m		1	0
	Yhteensä			3 200 m	16

3.1.2 Maanomistajien hakemat muutokset luonnosvaiheessa

Maanomistajat hakivat luonnosvaiheessa enimmäkseen rakennuspaikkojen siirtoja. Siirtoihin on pyritty suhtautumaan myönteisesti, mikäli ne ovat alkuperäisen yleiskaavan tavoitteiden mukaisia ja edesauttavat mm. luonnonsuojellisten arvojen toteutumisia. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset ilmenevät kaavaselostuksen liitteenä olevista vastineista.

3.1.3 Aluevarausmerkinnät

Asuminen:

Kaavassa on osoitettu ympärivuotisen asumisen rakennuspaikat merkinnällä AP. Uusia vakituisen asumisen paikkoja ei ole osoitettu. AP-merkintä on osoitettu kaavaan kolmella mahdollisella perusteella:

- Rakennuspaikka on asumiskäytössä
- Rakennuspaikka on ollut asumiskäytössä alkuperäisen kaavan laatimisen aikana
- Rakennuspaikalla on myönnetty poikkeamislupa ja rakennuslupa vakituiselle asumiselle

Loma-asumisen rakennuspaikat on kaavassa osoitettu merkinnällä RA, RA-1, RA-2 ja RA-3.

Erilliset saunojen rakennuspaikat on kaavassa osoitettu vihreällä kolmiolla.

Matkailupalvelualueet on kaavassa osoitettu merkinnällä R. Merkinnän perässä on alueen maksimirakennusoikeus. Alueen lisärakentaminen edellyttää ranta-asemakaavan laatimista.

Ranta-asemakaavan lomarakennuspaikat on merkitty RA-ak merkinnällä.

Palvelut:

Matkailupalveluita lukuun ottamatta muita palvelualueita kaavaan ei ole osoitettu.

Vesiliikenne:

Vesiliikenteen alueiksi on kaavaan merkitty lossitoimintojen alue (L) ja kolme kappaletta yksityisiä venevalkama-alueita (LV-1). Venevalkama-alueet sijaitsevat Nievareeseen, Kartlahteen ja Kajaslahteen. Nämä kaikki ovat jo jollain tasolla toimissa olevia.

Kalastuksen ja matkailun tarpeisiin on kaavaan osoitettu 3 laituri-kohtetta (Iv-e).

Virkistys:

Retkeily- ja ulkoilualueita (VR) on osoitettu Temoniemeen, Ruissaareen ja Tetrisaareen. Alueiden pinta-ala on noin 15,5 ha.

Lisäksi ulkoiluun sopivia MU-metsäalueita on osoitettu yhteensä noin 30 ha.

Maa- ja metsätalous:

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet ranta-alueella ovat kaavassa osoitettu pääasiassa merkinnällä M. Tällä merkinnällä on osoitettu MRL 72 §:n tarkoittama ranta-alue siltä osin kuin ranta-alueella ei ole osoitettu rakentamiseen tai ranta-alueelle ei ole osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Luonnonarvoiltaan arvokas metsäalue on osoitettu merkinnällä MY.

Vahvasalossa oleva lehtoalue on osoitettu merkinnällä (MY). maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja tai erityisiä ympäristöarvoja.

Luonnonsuojelu:

Suojelualueet on kaavassa osoitettu merkinnällä S-1. *Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu jalopuumetsikkö.*

Vesialue:

Vesialueet on kaavassa osoitettu merkinnällä W vesialue. Voimassa olevaan kaavaan nähden Arposenjärvi otetaan mukaan vesialueena.

3.1.4 Osa-alueiden erityisominaisuuksia ilmaisevat merkinnät

Arvokas harjualue:

Maakuntakaavan mukainen valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma on osoitettu kaavapäivitykseen. Sen määräys on: *Alueella on voimassa maaineslain 3 §:n mukaiset aineiden ottamista koskevat rajoitukset.*

Arvokas vesistöalue:

Luontoinventoinnin perusteella kaavaan on osoitettu arvokkaat vesistöalueet. Alueet ovat tyypillisesti linnustollisesti monipuolisia kohteita. Näitä osa-alueita koskee määräys: *av-alueella rakennusten sijoitteluun ja jätevesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennusten tulee olla riittävän kaukana rannasta ja suojapuustoa tulee jättää rannan ja rakennusten väliin.*

Maisemallisesti merkittävä alue:

Maisemallisia kiinnekohtia esim. vesistöön työntyviä niemiä ja jyrkkiä kalliorantoja on korostettu tällä yleiskaavamerkinnällä. *Rakentamisen tulee soveltua maiseman kuvaan.*

Arvokas pienvesistö:

Yksi luonnontilainen puro on osoitettu tällä merkinnällä. *apv-alueella rakennusten sijoitteluun ja jätevesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennusten tulee olla riittävän kaukana rannasta ja suojapuustoa tulee jättää rannan ja rakennusten väliin.*

SVE-alueet:

SVE-rajauksella osoitetulla alueella on uhanalaisten ja harvinaisten eliölajien todettuja esiintymis-, pesimä- ja liikkumisalueiden sekä arvokkaiden maisemakokonaisuuksien vuoksi erityistä luonnonsuojellusta arvoa.

Kulttuurimaisema-alue:

Liudunmäen pihapiiri ja alueen niityt on osoitettu tällä osa-aluemerkinnällä. *Alueella tulee uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen sopeuttaa kyläkuvaan ja ympäröivään rakennuskantaan. Alueen rakentamisperinnettä tulee noudattaa ja alueen kylätiet ja raitit tulee säilyttää alueelle luonteenomaisina.*

Toivolan rakennuspaikka on osoitettu merkinnällä /s .*Alue, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää. Alueella sijaitsevia rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 §:n mukaista purkamislupaa. Purkamisluvasta tulee ennen asian ratkaisua pyytää museoviranomaisen lausunto.*

Maisemoitava alueen osa:

Alueelta on purettava kaikki rakennukset ja alue on saatettava luonnontilaan. Alueelle ei saa rakentaa uusia rakennuksia tai rakennelmia.

Muinaismuistot:

Muinaismuistoalueet on merkitty kaavaan muinaisjäännösrekisterin perusteella.

Sotahistorialliset kohteet:

Salpalinjan rakenteet ja linnoitteet osoitetaan inventoinnin perusteella

3.1.5 Viivamerkinnyt

Olemassa olevat laivaväylät on merkitty kaavapäivitykseen omalla merkinnällä.

3.2 Yleiskaavan kumoaminen

Yleiskaavan kumoaminen koskee voimassa olevan yleiskaavan 200 metrin rantavyöhykkeen ulkopuolista aluetta. Kumoaminen koskee suurimmaksi osaksi Saaristo III yleiskaavan mukaista maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Voimassa olevan kaavan määräys on: *"Rakentaminen on sallittu vain maa- ja metsätalouden tarpeisiin. Maatilan tarpeisiin saadaan rakentaa rantamökki ja/tai rantasauna, jonka rakennuspaikkaa ei saa erottaa kantatilasta omaksi tilaksi. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 80 m². Mietinsaaren sisäosissa (noin 100 m rantaviivasta) ei haja-asutusrakentamista ole rajoitettu.*

Uusi rantayleiskaava kumoaa nykykaavan metsätalousalueen 200 metrin rantavyöhykkeellä ja modernisoi sen merkinnän vastaamaan maankäyttö- ja rakennuslain ohjausvaikutusta, joka koskee rantarakentamista.

Yleiskaavalla kumoutuu noin 11 km² maa- ja metsätalousalueita. Lisäksi kumoutuu kaksi maatilatalouskeskusten aluetta (AM). Molemmat kohteet on lisäksi indeksoitu /s-merkinnällä. "Rakennuksia ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä".

3.2.1 Kumoamisen perustelut

Ei ole tarkoituksenmukaista jättää keskelle Mietinsaarta oikeusvaikutukseltaan yleiskaavaa voimaan. Koko saaren oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatiminen ei ole perusteltua. Rakentamispaineet kohdistuvat melkein 100 %:sti rantavyöhykkeelle. Vähäiset rakentamistarpeet voidaan käsitellä kunnan rakennusjärjestyksen perusteella ja noudattaen yleisiä haja-asutusalueen ohjeita.

3.3 Kaavamääräykset

Kaavamääräykset ovat kaavaselostuksen liitteenä. Kaavamääräykset pohjautuvat hyvin pitkälti Ruokolahden kunnan muihin rantayleiskaavamääräyksiin.

3.4 Suunnitteluvaiheet

Ruokolahden kunnanhallitushallitus teki kaavanlaatimispäätöksen kokouksessaan 28.4.2014. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli MRA 30 §:n mukaisesti nähtävillä 6. - 20.10.2014 välisenä aikana. Tämä toimi samalla kaavan vireille tuloilmoituksena.

Kaavaluonnos oli MRA 30 §:n mukaisesti luonnoksena nähtävillä 12.1 - 11.2.2015 välisenä aikana.

Kaavaehdotus oli MRA 19 §:n mukaisesti ehdotuksena nähtävillä ensimmäistä kertaa 4.5. - 3.6.2015 välisenä aikana.

Kaavaehdotus oli MRA 19 §:n mukaisesti ehdotuksena nähtävillä toista kertaa 17.8. - 16.9.2015 välisenä aikana.

3.5 Viranomaispalaute

Viranomaisilta pyydetään lausunnot kaavan luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Kaavoittajan valmistelemat vastineet niihin käsitellään kunnanhallituksessa. Vastineet ovat kaavaselostuksen liitteenä.

3.6 Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin

3.6.1 Yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen

Yleiskaavassa on otettu huomioon MRL 39 § mukaiset sisältövaatimukset seuraavasti:

Omarantaisen loma-asumisen alueet ja pysyvän asutuksen alueet on osoitettu pääsääntöisesti olevan rakennetun ympäristön yhteyteen tai läheisyyteen.

Uusia yleisiä teitä ei tarvitse rakentaa yleiskaavaa toteutettaessa. Alueelle ei synny merkittävässä määrin uutta rakennusoikeutta. Myös rakennuspaikkojen siirrot on tehty olemassa olevaan rakenteen sisällä.

Luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöt ovat huomioitu kaavassa sekä päämaankäyttömerkinnöin että täydentävin osa-aluemerkinnöin. Merkintöjen määräykset tukevat ko. arvojen säilymistä riittävässä määrin.

Olemassa olevat virkistysalueet ja kohteet säilyvät kaavassa. Muilta osin virkistys tapahtuu ns. jokamiehen oikeudella asumisen ulkopuolelle määritetyillä alueilla.

Loma-asumisen kohdalla uudet rakennuspaikat ja rakennuspaikkojen siirrot ovat osoitettu mahdollisuuksien mukaan jo rakennettujen alueiden yhteyteen siten, että koko kaava-alueella turvataan laajat ja yhtenäiset vapaan rannan osuudet. Tämä turvaa jokamiehen oikeuteen perustuvat hyvät virkistysmahdollisuudet myös ranta-alueilla. Lisäksi vesillä liikkumista varten kaavassa on osoitettu yleisiä venevalkama-alueita. Rantojen käytön suunnittelulla voidaan tehokkaasti myös varmistaa maiseman ja luonnonarvojen säilyminen, koska rakentamisen edellytyksiä tutkittaessa on sijoittelut tehty siten, että alueen vesistöjen rannoille kohdistuva rakennuspaine voidaan käsitellä kokonaisuutena.

3.6.2 Yleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Laadittu yleiskaava ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Kaava toteuttaa osaltaan eheytyvää yhdyskuntarakennetta ja elinympäristön laatua sekä tukee kulttuuriympäristöjen, virkistysalueiden ja luonnonperintöjen säilymistä.

3.6.3 Yleiskaavan suhde maakuntakaavaan

Maakuntakaava on ollut ohjeena tätä yleiskaavaa laadittaessa eikä mitään ristiriitoja kahden kaavamuodon välillä ole.

4 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

4.1 Yleistä

Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen luonto- ja ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Selvitysten pohjana käytetään alueella voimassa olevan rantayleiskaavan jo valmistuneita selvityksiä ja suunnitelmia sekä laadittu tarkentavaa luonto- ja maisemaselvitystä.

Vaikutusten arvioinnin osakohteet perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin. Lain 9 §:n ja -asetuksen 1 §:n mukaan kaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan vaikutuksia:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kyläkuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Tämän kaavapäivityksen vaikutukset keskittyvät seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- Vaikutukset luontoon
- Vaikutukset maisemaan
- Vaikutukset vesistön tilaan
- Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen
- Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

4.2 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Voimassa olevaan yleiskaavaan on myönnetty poikkeamislupia vakituiseen asumiseen 4 kpl. Nämä poikkeamislupien rakennuspaikat on muutettu loma-asumisesta vakituiseen asumiseen. Yleiskaavaluonnoksessa ei ole osoitettu yhtään uutta rakennuspaikan käyttötarkoituksen muutosta vakituiseen asumiseen.

Yleiskaavan päivitys ei lisää yhdyskuntarakenteen hajautumista voimassa olevaan kaavaan ja nykytilanteeseen nähden. Uudet kesäasukkaat edesauttavat Mietinsaaren lossin toimintaedellytyksiä.

4.3 Vaikutukset luontoon ja ympäristöön

4.3.1 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Vaikutukset maa- ja kallioperään muodostuvat pieniksi ja paikallisiksi. Maa- ja kallioperään tulevat muutokset aiheutuvat uusien pääsysteiden ja rakennusten perustamisesta. Rakennuspaikkojen sijoittelussa kallioalueet on pyritty jättämään kokonaisuudessaan rakentamisen ulkopuolelle. Pääsysteiden rakentamistarvetta on pyritty vähentämään siirtämällä rakennuspaikkoja mahdollisuuksien mukaan jo rakennettujen rakennuspaikkojen yhteyteen. Välillisiä vaikutuksia syntyy, kun uusiin teihin ja rakennusten rakentamiseen tarvitaan soraa ja muita maa-aineksia, joita ajetaan pääasiassa kaava-alueen ulkopuolelta

4.3.2 Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Kaava-alue ei kuulu 1. eikä 2. luokan pohjavesialueisiin.

Uusien ja olemassa olevien rakennuspaikkojen jätevedet muodostavat suurimman uhan pintaveden laadulle kaava-alueella ja uudisrakentaminen tulee lisäämään kuormitusta vesistöön. Rakennuspaikkojen jätevesien käsittelyyn on annettu kaavassa ohjeita ja myös rakentamisen etäisyys rantaviivasta on pyritty osoittamaan sellaiseksi, että rakennuspaikkojen jätevesistä ei aiheutuisi haittaa pintavesille.

Ympärivuotisen asumisen rakennuspaikat tuottavat enemmän jätevettä kuin loma-asumisen rakennuspaikat, mutta toisaalta ympärivuotisten asuntojen jätevedet on käsiteltävä laadullisesti ja teknisesti tehokkaammin kuin loma-asumisen. Rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee hoitaa siten, ettei pohjavettä pilata. Pinta- ja pohjavesien pilaantuminen on estetty rakennuspaikkojen sijoittelulla sekä tarkoilla kaavamääräyksillä.

4.3.3 Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Kaava vaikuttaa lähinnä pienilmastoon ja sitä kautta vaikutus kohdistuu myös laajemmin ilmastoon. Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon ovat kuitenkin kokonaisuudessaan vähäisiä. Rakennusten lämmittäminen aiheuttaa hieman päästöjä ilmaan.

4.3.4 Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Voimassa olevan kaavan suojeltavat ja säilytettävät alueet ja ympäristöt, luonnonarvoiltaan merkittävät alueet on merkitty kaavaan.

Luonnonsuojelualueiden osalta tilanne on päivitetty kaavaan. Rantarakentaminen aiheuttaa luonnon elementtien väistymistä ranta-alueilla.

Kaavassa rakennuspaikat on osoitettu pääsääntöisesti luonnonoloiltaan mahdollisimman kestäville alueille, jotta luonnonoloiltaan arvokkaimmat alueet voidaan säästää rakentamattomana. Kaava ei tule merkittävässä määrin vaarantamaan luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden luontotyyppien eikä luonnonvaraiselle eläimistölle ja kasvistolle tärkeiden luonnon ominaispiirteiden säilyttämistä. Eli kaava-alueella säilyy nykyinen biologinen monimuotoisuus.

4.4 Vaikutukset maisemaan

Kaavamuutoksista rakennuspaikkojen siirrot ja rajaukset vaikuttavat eniten maisemaan. Rakennuspaikkojen siirroissa ja rajauksissa on rakennuspaikat rajattu huomioiden luontoselvityksessä esitetyt suositukset maisemallisesti merkityksellisten kohteiden säilyttämisestä. Rakennuspaikkoja ei ole sijoitettu maisemallisesti herkille kohteille.

4.5 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yleiskaavapäivitys ei aiheuta haitallisia muutoksia rakennetulle ympäristölle. Rakennuspaikkakohtaisten rakennusoikeuksien nostot voivat vaikuttaa jonkin rakennettuun ympäristöön.

4.6 Vaikutukset liikenteeseen

Nykyinen tieverkko palvelee myös uusien vakituisten asuntojen ja loma-asuntojen tarpeita. Muutoksia tieverkkoon ei tarvitse tehdä kaavan perusteella.

Olemassa oleviin vesiliikenneväyliin ei tule muutoksia tällä kaavalla.

Uudet rakennuspaikat parantavat lossin toimintaedellytyksiä. Mietinsaaren luoteisosaan merkitty uusi yksityinen venevalkama-alue turvaa lähisaarten venepaikkojen tarpeita.

4.7 Vaikutukset kulttuuriperintöön

Kulttuurimaisemaltaan arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu kaavassa omilla kaavamerkinnoillään.

4.8 Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön

Yleiskaavapäivitys ei vaikuta haitallisesti olemassa arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Muinaismuistot on otettu huomioon siirtämällä ja rajaamalla rakentaminen mahdollisuuksien mukaan muinaismuistokohteiden ulkopuolelle. Arkeologisesti arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu kaavassa omilla kaavamerkinnoillään.

4.9 Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Kaavapäivityksen sosiaaliset vaikutukset ovat varsin vähäisiä. Rakennuspaikkojen siirrot muuttavat alueen rakennetta, mutta muutosten määrän ollessa vähäinen kaava-alueen loma-asuntojen ja ympärivuotisten asuntojen määrään verrattuna jäävät vaikutukset merkityksettömiksi. Kaavamuutoksilla ei ole mainittavaa vaikutusta kaava-alueen väestömäärään.

Kaavamuutoksilla ei ole mainittavaa vaikutusta kaava-alueen virkistysmahdollisuuksiin.

Kaavan toteuttamisen kustannukset mm. tiestön, vesi- ja viemäriverkoston energiahuollon osalta eivät mainittavasti muutu kaavamuutosten myötä verrattuna aikaisempaan tilanteeseen, koska uusia rakennuspaikkoja on ainoastaan vähäisesti osoitettu. Nämä kustannukset kohdistuvat maanomistajille. Ruokolahden kunnalle välittömiä kustannuksia kaavan toteuttamisesta ei synny.

Kaavalla ei ole rajoittavaa tai toimintaa vaikeuttavaa vaikutusta metsätalouteen. Myös kaavaratkaisun vaikutukset alueen virkistyskalastukselle jäävät vähäisiksi.

5 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus tulivat voimaan vuoden 2000 alusta.

Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan uuden lain (MRL) ja asetuksen (MRA) periaatteita. Yleiskaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman.

5.1 Yleiskaavan oikeusvaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset yleiskaavan oikeusvaikutukset tulevat voimaan, kun yleiskaava on valtuuston hyväksymä, valtuuston hyväksymispäätös on saanut lainvoiman ja yleiskaavan voimaan tulosta on kuulutettu.

Tärkein oikeusvaikutus kohdistuu rakentamisen ohjaamisen rantavyöhykkeellä. Tämä yleiskaava on oikeusvaikutteinen koko suunnittelualueella.

Yleiskaavakarttaa ja määräyksiä täydentää yleiskaavan selostus. Yleiskaava osoittaa kunkin alueen pääasiallisen käyttötarkoituksen. Sen ohella alueella sallitaan myös muuta maankäyttöä, mikäli se ei aiheuta haittaa alueen pääkäyttötarkoitukselle.

Yleiskaava osoittaa rakentamiseen varatut ja muut alueet yleispiirteisesti. Yleiskaavasta johtuvat rakentamisrajoitukset voivat olla oikeusvaikutuksiltaan ehdollisia tai ehdottomia. Rakentaminen ei ole sallittua, jos sen katsotaan vaikeuttavan yleiskaavan toteuttamista. Jos yleiskaavassa on annettu erityinen rakentamista rajoittava määräys, on rakentamisrajoitus ehdoton. Ellei erityistä määräystä ole annettu, ei yleiskaava pääsääntöisesti estä kaavan mukaista rakentamista. Tällöin on voimassa ehdollinen rakentamisrajoitus, joka tiettyjen ehtojen täytyessä turvaa maanomistajien oikeudet.

5.2 Rakennuslupien myöntäminen yleiskaava-alueella

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädös, joka kieltää rakentamisen rantavyöhykkeelle ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennuslupan tai sen osan perusteena. (MRL 72.1 §).

Yleiskaavasuunnittelun eräänä tavoitteena on ollut rakennuslupaprosessin helpottaminen: rakennuslautakunnan/rakennustarkastajan tulisi voida myöntää kaavan mukaiset luvat suoraan ilman nykyisenkaltaista monimutkaista lausuntokierrosta. Suunnittelun pohjaksi on tämän johdosta laadittu tarkat perusselvitykset, joihin aluevaraukset perustuvat.

Korttelialueiden aluevaraukset osoittavat rakentamisalueen, jolle rakennuspaikan rakennukset tulisi sijoittaa. Lopullinen paikka määritellään maastokatselmuksessa rakennusluvan hakemisen yhteydessä maastokatselmuksessa.

Mikäli rantarakennuspaikan rakennuslupaa haetaan merkittyjen tonttien ulkopuolelle rantavyöhykkeelle ilman erityisen päteviä perusteita, tulee hakemus evätä, koska rakentaminen vaikeuttaisi yleiskaavan toteuttamista. Maanomistajalle ei aiheudu huomattavaa haittaa, koska perusrakennusoikeus on osoitettu korttelialueilla. Kunnalle ei näin ollen aiheudu korvausvelvollisuutta.

Osayleiskaavasta on mahdollista poiketa poikkeusluvalla tai ranta-asemakaavalla, mikäli poikkeaminen ei vaaranna yleiskaavan keskeisiä tavoitteita.

6 MUUTOKSET KAAVA-ASIAKIRJOIHIN TOISEN EHDOTUS- VAIHEEN NÄHTÄVILLÄ OLON JÄLKEEN

Kaavamerkintöihin on tehty muistutusten ja viranomaislausuntojen perusteella pieniä tarkennuksia. RA-3-rakennuspaikan merkintää on hieman muutettu ja muinaismuistoalueen (sm) merkintää on muutettu Museoviraston lausunnon perusteella. Muutokset ovat vaikutukseltaan sen verran vähäisiä, että ne eivät aiheuta kaavaehdotuksen uudelleen nähtävillä panoa.

Antti Hirvikallio, maankäyttöinsinööri, YKS 371